Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 — TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 213. — ŠTEV. 213. — NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 11, 1929. — SREDA, 11. SEPTEMBRA 1929. — VOLUME XXXVII. — LETNIK XXXVII.

PALESTINI PRETI SPLOŠNA GOSPODARSKA VOJNA

ARABCI IN ŽIDJE ZAHTEVAJO ZAŠČITO VSEH TRGOVSKIH IN OBRTNIH SREDIŠČ V PALESTINI

V bojih je padlo vsega skupaj 126 Židov, dočim jih je bilo 217 težko ranjenih. — Samo v Hebronu je znašalo število mrtvih petinšestdeset. — Žrtve bodo odkopali, ker so bile preplitvo zagrebene. Sto novih policistov za Palestino.

JERUZALEM, Palestina, 10. septembra. — Židje so začeli bojkotirati vse arabsko blago v Palestini. Bojkot je splošen in njega posledic je opažati vsepovsod.

V Haifi so pripeljali Arabci v židovsko predmestje Haddar veliko množino grozdja.

Dva židovska dečka sta polila grozdje s petrolejem, da je postalo neužitno. Židje v onem mestu so sklenili, da ne bodo kupovali nobenih rib ter da v restavracijah ne bodo prodajali jedil arabskim služabnikom, ker so igrali veliko vlogo pri nemirih.

Kristijani v Haifi so izdali posebno proklamacijo, v kateri izjavljajo, da je padlo tekom spopadov 126 Židov, dočim se jih nahaja 217 težko ranjenih v bolnišnicah. Samo v Hebronu jih je padlo 65, ranjenih je bilo pa 62. Žrtve v Jeruzalemu so znašale trideset oseb.

Arabski in židovski trgovci so se danes udeležili skupne seje trgovske zbornice.

Soglasno je bil sprejet sklep, da se naprosi vlado, naj zaščiti obrtna in trgovska središča. Dokler se to ne zgodi, ni mogoče misliti na zopetno otvoritev trgovin.

Grobovi židovskih žrtev, ki sa padle v Hebronu, bodo zopet odkopani. Židje pravijo, da so bila trupla preplitvo zagrebena in da so jih pokopali nežidje.

Oblasti so dale tozadevno dovoljenje ter bodo pri tej priliki preiskale vsako truplo posebej.

LONDON, Anglija, 10. septembra. — Tukaj je bila rekrutirana policijska četa, broječa sto mož, katero bodo poslali v Palestino, da okrepe ž njo tamošnjo policijsko posadko.

Policisti so bili rekrutirani potom vladnih agentur.

POZORIŠČE KRVAVIH IZGREDOV

Slika nam kaže pogled na židovsko univerzo v Hebronu, Palestina, kjer je prišlo pred kratkim do krvavih nemirov, pri katerih je padlo nad šestdeset Židov. Med mrtvimi sta tudi dva mlada ameriška Žida študenta, ki ju vidite na sliki.

110 LETNA MATI NE SME ŽIVETI PRI SINU

Sin je bil pred osemin-petdesetimi leti ukraden kot otrok. — Vsled priseljeniških postav ne more iz Mehike.

LAREDO, Texas, 10. septembra. Ameriške in mehiške priseljeniške postave preprečujejo snidenje 110 let stare matere in njenega 60 let starega sina, ki sta iskala drug drugega že dolgo vrsto let.

Mati se piše Mrs. Francisco Trevina ter je doma iz San Antonia, Texas, dočim je njen sin Juan Hernandez v Monterey v Mehiki.

Pretresljiv prizor se je završil pred par dnevi na mednarodnem mostu, kjer nista mogla drug do drugega. Slednjič so jima priseljeniški uradniki dovolili preživeti par ur skupaj v majhni sobici, ki jima je bila stavljena na razpolago.

Juan Hernandez je bil ukraden starišem, ko je bil star dve leti. On se seveda ni spominjal matere. Konečno so mu njegovi varuhi razkrili, da niso njegovi resnični starši, da pa mislijo, da ima sestro v Monterey. To se je zgodilo pred približno enim letom. Njegovo sestro v Monterey, ki je sedaj stara sedemdeset let, so našli in ona je povedala bratu, da jima še vedno živi v San Antonio mati, ki je stara stodeset let.

Ker Junan ne zna niti čitati, niti pisati, mu ni bilo dovoljeno priti v Združene države, dočim so mehiške postave branile materi dohod v Mehiko. Priseljeniške oblasti so imele vendar toliko srca, da so jima omogočile na mednarodnem mostu kratko snidenje.

SIN USTRELIL OČETA

ADAMS, Wis., 10. septembra. — 14-etni farmarski fant Duncan Galston je priznal, da je ustrelil svojega spečega očeta, Šerifu Stone je povedal morilec: — Včeraj sva se prepirala, danes sem pa sel po puško ter ga ustrelil v glavo.

Pokvarjenega fanta so zaprli.

SOVJETI KUPUJEJO TOVARNE

Sovjeti bodo pričeli izdelovati dolarske žepne ure in budilke. — Kupili so tukaj dve napravi, da ju prevedejo v Moskvo.

Sovjetska Rusija izdeluje načrte, da prvikrat v zgodovini izdeluje ameriške dolarske žepne ure in budilke. Izdelovanje cenenih ur in budilk, tega ali onega tipa je bilo poverjeno sovjetskemu precizijskemu strojnemu trustu, ki je nakupil celo opremo in vse stroje dveh ameriških tvornic.

Predno so bila tozadevna pogajanja zaključena, je prišlo v Ameriko več tehničnih ravnateljev, ki so si ogledali stroje in opremo dotičnih dveh tvornic.

Obe ameriški tvornici bosta zopet postavljeni v Moskvi ter bosta pripravljeni za produkcijo l. 1931. Pričeli bosta proizvajati milijon cenenih ur in istotako milijon budilk. Izdelali bodo tudi nekako 200,000 ur boljše vrste.

V sedanjem času proizvaja tozadevni trust zidne ure z nihalom ter jih proizvede tudi nekako en milijon komadov na leto.

Preddelavci iz ameriških tvornic bodo odšli v Moskvo, da pomagajo zopet sestaviti stroje ter zgraditi naprave.

NIKAKEGA POLETA KROG SVETA

FRIEDRICHSHAFEN, Nemčija, 10. septembra. — Poročila, da namerava Graf Zeppelin vprizoriti nadaljni polet krog sveta, so bila včeraj zanikana tukaj. Kapitan Schiller, glavni navigacijski častnik Zeppelina, je rekel, da so vse tozadevne govorice brez vsake podlage.

Nadaljni polet v Ameriko še letos je dvomljiv, a kapitan Schiller je rekel, da bo dr. Hugo Eckener sklepal o tem, kakorhitro se bo vrnil semkaj.

RAZPRAVE O ANGLEŠKI MORNARICI

Ministrski predsed. MacDonald je poročal o pogovorih glede razoroženja, ki jih je imel z ameriškim poslanikom Dawesom.

LONDON, Anglija, 10. septembra. Daily Express poroča danes, da je bil dobršni del včerajšnjega večernega sestanka delavskega kabineta posvečen razpravi o razoroženju na morju. Ministrski predsednik MacDonald je predložil kabinetu rezultate nadaljnih pogajanj z ameriškim poslanikom izza svojega povratka iz Ženeve.

Avtoritativno se je ugotovilo, da ni bil dosežen nikak sklep z ozirom na MacDonaldov obisk v Združenih državah.

Daily Express pravi, da je tekom kabinetnega sestanka MacDonald podpiral ženevsko izjavo Arthurja Hendersona, s katero je obljubila Anglija finančno pomoč narodom, ki so trpeli v vojni.

Finančni kancelar Filip Snowden pa je baje nasprotoval tej obljubi delavske vlade.

BOJI MED RUSI IN KITAJCI

Težki topovi so razpostavljeni ob fronti, dolgi približno tisoč milj. Dosti civilistov ranjenih v Pograničnaji.

MUKDEN, Mandžurija, 10. sept. Danes so sporočili, da je težka artilerija rdeče armade obstreljevala več točk ob tisoč milj dolgi fronti, kjer so Rusi obnovili svojo ofenzivo proti kitajskim predstražam.

Ruski napad, ki je zahteval približno petsto žrtv, se še vedno s polno silo nadaljuje. Obe stranki se poslužujeta topov, strojnih pušk in koncentriranega ognja iz navadnih pušk.

Sovjetski letalci poizvedujejo, kakšen je tozadevno položaj. Težki boji so se završili tudi pri Mančuliju v mandžurskem obmejnem mestu, ob zapadni strani železnice.

Ob Pograničnaji na iztočnem iztočišču železnice so plenile roparske tolpe po sovjetskem obstreljevanju, ki se je završilo v nedeljo popoldne. Dosedaj ni še natančno znano, koliko znašajo izgube pri Mančuliju, a o precejšnji škodi so sporočili iz šestinosemdesetih postaj v bližini zapadne fronte.

Močan artilerijski ogenj se je vršil tudi v bližini Mulina, dočim so oddelki sovjetskih poizvedovalnih aeroplanov letali po zraku.

Neko poročilo iz Mančulija pravi, da so vprizorili Rusi zelo odločen napad z artilerijo in strojnimi puškami. Kitajske čete so vračale ogenj. Izguba na življenjih je bila precejšnja. Oster mraz v zakopih je še povečal težave vojevanja.

Poročila iz Pograničnaje javljajo, da so se roparji poslužili zmede, ki je sledila zadnjim napadom in delnemu izpraznenju mesta ter pričeli ropati. Šestdeset Rusov in istotako število Kitajcev je bilo baje ranjenih tekom nedeljskega obstreljevanja.

Položaj v Pograničnaji je postal tako kritičen, da so japonski prebivalci mesta naprosili svojo vlado, naj jim da na razpolago osem tovornih voz, da se odpeljejo v notranjost dežele.

MOSKVA, Rusija, 10. septembra. Sovjetski zunanji urad je danes poslal mukdenski in nankinški vladi novo poslanico ter ju pozval, naj razpustita caristične divizije, ki ogrožajo mir na mandžursko-sibirski meji.

Istočasno je sovjetski urad posvaril mandžursko in kitajsko vlado, naj preneha z agresijo, vsled katere je bila sovjetska armada prisiljena ostro nastopiti proti kitajskim vojakom.

Sovjetski zunanji urad je poslal svojo poslanico Mukdenu in Nankingu potom nemškega poslanika, ki zastopa Kitajsko in Rusijo tekom sedanjega spora. Poslanica obrača pozornost na seznam osemnajstih beloruskih in kitajskih napadov na sovjetske čete, odkar so bile slednje nagromadene ob mandžurski meji dne 19. avgusta.

VELIK DOTOK ŽGANIH PIJAČ

Meseca avgusta je bilo poslanega preko kanadske meje dosti več žganja kot prejšnje mesece. — Suhaški uradniki vznemirjeni.

BRIDGEBURG, Ont., 10. sep. — Dovoz kanadskega žganja v Združene države, o katerem so suhaške oblasti v Washingtonu upale še pretekli mesec, da bo usahnil, je postal zopet večji.

Avgusta meseca sa poslali od tukaj v Združene države več kot 24 tisoč galon močnega piva in več kot 11,000 žganja. To mesto je ena največjih rapošiljalnic ob celi Niagara reki.

Skupne pošiljatve tekom julija meseca so znašale le nekako enajst tisoč galon močnega piva in manj kot sedem tisoč galon žganja. Prohibicijski uradniki so vsled tega napovedali pričetek prohibicijske dobe.

Vsa ta njihova upanja pa so se razblinila v nič, kajti iz Windsorja, ki leži onostran Detroita, je dospelo poročilo, da bilo tekom meseca avgusta poslanih preko meje skoor 60,000 galon močnega piva in skoro 46,000 galon žganja, kar pomeni veliko povečanje v primeri z mesecem julijem.

Tozadevne številke je priobčil danes ontarijski department za narodne dohodke.

TRIJE UNIJSKI MOŽJE ODVEDENI

Ljudska množica v Charlotte je pretila zagovornikom obtoženih štrajkarjev.— Strah pred linčanjem.

CHARFLOTTE, N. C., 10. sept. Trije voditelji National Textile Workers unije so bili včeraj zvečer odvedeni, in oblasti domnevajo, da so jih odvedli proti-komunistični elementi. To spravljajo v zvezo z nameravanim linčanjem Toma Jimisona, enega zagovornikov štrajkarjev.

Po odvedenju trojice je ljudska drhal navalila na urade mednarodne delavske obrambne lige v Gastoniji, se polastila velike množine propagandnega materijala ter ga vrgla na cesto. Medtem so razgrajači kličali: Primite rdečkarje!

Nemiri so se završili tudi v drugih krajih, vendar pa ni znano, če je bilo povzročene kaj škode.

Nemiri so se pojavili, ko je bilo objavljeno po mestu, da bodo danes govorile tri ženske, ki so obtožene umora Anderholta.

Zagovornik Leon Josephson je rekel danes, da ne ve, kam so odvedli omenjene tri unijske može.

NURMI IZGUBIL TEKMO PROTI POLJSKEMU TEKAČU

VARŠAVA, Poljska, 9. septembra. Poljski tekač Petkiewicz je porazil znanega finskega tekača Pavoa Nurmija v dirki na razdaljo treh tisoč metrov. Poljak je premeril to razdaljo v osmih minutah in enoinpetdesetih sekundah, dočim je bil Nurmi za par sekund za njim.

NAJSTAREJŠA OPATIJA NAPRODAJ

LONDON, Anglija, 19. septembra. Najstarejša opatija na otoku Thanet je naprodaj. V nji so prebivali ljudje do zadnjega časa. Opatija je bila zgrajena leta 740 po Kr. roj. Benediktinski menihi so živeli v njih celih petsto let. Za menihi so bile v nji nune 270 let. Nato je pripadla opatija vladi, dokler je ni pred kratkim kupil njen dosedanji lastnik. Opatija ni bila nikdar prazna. Njen sedanji lastnik Charles Senior hoče živeti v mestu ter jo je sklenil prodati.

TOM MIX RANJEN

DALLAS, Texas, 10. septembra. — Tom Mix, znani kinematografski igralec ter jahač si je zlomil roko, ko je padel včeraj tekom neke predstave v cirkusu. Mix pa je pozneje še jahal naprej, z roko v pentlji.

NAMERAVAN NAPAD NA DRŽAVNIKA

VARŠAVA, Poljska, 9. septembra. Danes so aretirali tukaj več ukrajinskih dijakov, ker so baje skušali umoriti poljskega finančnega ministra Kwiatskowsgega. Tozadevna poročila so dospela iz Lvova.

FINSKA TRAGEDIJA ZAHTEVALA STO ŽRTEV

HELSINGFORS, Finska, 10. sept. Najnovejše številke glede nesreče, ki je zadela v soboto parnik Kuru, javljajo, da je izgubilo življenje približno sto ljudi. Dva in trideset trupel so dosedaj že našli.

Le nekako dvajset ljudi je bilo rešenih, ko se je parnik nenadno potopil izven pristanišča Tamerfors. Parnik je vozil šolske otroke.

DENARNA NAKAZILA

Za Vaše ravnanje naznanjamo, da izvršujemo nakazila v dinarjih in lirah po sledečem ceniku:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din.	500	$ 9.30	Lir	100	$ 5.70
"	1,000	$ 18.40	"	200	$11.30
"	2,500	$ 45.75	"	300	$16.80
"	5,000	$ 90.50	"	500	$27.40
"	10,000	$180.00	"	1000	$54.25

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma s našim svosam v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do $30.— 60c; za $50 — $1; za $100 — $2; za $200 — $4; za $300 — $6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam sporazumete glede načina nakazila.

IZPLAČILA PO POŠTI SO REDNO IZVRŠENA V DVEH DO TREH TEDNIH

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: Barclay 0580

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, President Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhatan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

AMERIKA IN KITAJSKA

Več kot dve leti je tega — takoj po ustanovitvi kitajske nacijonalistične vlade, koje sedež se je nahajal na Jugu, pa seveda ne v Nankingu, — je izjavila ameriška vlada, da se bo odpovedala svojim pravicam eksteritorijalnosti.

Te pravice so obstajale v dovoljenju, da ameriških državljanov niso sodili kitajski sodniki v kitajskih sodiščih, ampak so se zagovarjali pred lastnimi, to je ameriškimi sodišči na Kitajskem.

Ne samo Amerika, tudi druge države so si lastile podobne pravice za svoje državljane.

Poleg ameriških sodišč so bila japonska, angleška, françoska, italijanska in holandska sodišča, v katerih so s podaniki dotičnih držav precej milo in obzirno ravnali.

Če je Kitajec tožil inozemca, je Kitajec običajno le malo opravil.

Pravica je bila skoro vedno na strani inozemca, dočim je odšel kitajski tožnik z dolgim nosom domov.

Pred svetovno vojno so bila na Kitajskem tudi nemška sodišča. Amerika je ena prvih, ki se hoče odpovedati tem predpravicam.

Sovjetska Rusija je bila prva, ki ni nič obljubovala, ampak je enostavno odpravila ruska sodišča, ki so izvirala še izza carskih časov.

Amerika je pa obljubila, in pri obljubi je ostalo.

Vsledtega se je zdelo nankinški vladi potrebno opozoriti washingtonsko vlado na svečano obljubo, ki jo je zadala leta 1927.

Naletela je pa na slabo.

V Washingtonu je namreč liebralna Hooverjeva in Stimsonova vlada, ki noče biti odgovorna za obljube svojih prednikov.

V Washington so skrivali noto, objavil jo je pa neki harbinski časopis v Mandžuriji, in v noti je kitajska prošnja gladko zavrnjena.

Seveda, ne zavedno. Bo že napočil čas, ko bodo tudi Združene države današnji Kitajski priznale pravico samoodločevanja.

Tudi ta največja in najbolj svobodna demokracija, ki se je tekom svetovne vojne tako junaško zavzemala za pravice malih narodov, bo slednjič spoznala, da je le dvoje mogoče: Kitajci so bodisi gospodarji na svoji lastni zemlji, ali so pa na lastni zemlji vazali in podložniki koga drugega

Ker washingtonska vlada vedno in ob vsaki priliki zatrjuje, da ni imperijalistična, bo že prišel čas, ko bo tudi Kitajska deležna svoje pravice.

Približno v takem zmislu je sestavil državni tajnik Stimson noto, ki jo je poslal nankinški vladi.

Zaenkrat pa Kitajska še nima nobenega pravosodja, ki bi dajalo ameriškim oblastim jamščino, da bodo ameriški državljani pred kitajskimi sodišči pravilno in pravično sojeni.

Glede pravice in pravičnosti ima Kitajska še vedno jako čudne pojme.

Le na tisoče naprednih in radikalnih ljudi je treba pomisliti, ki so jih pomorili današnji kitajski mogočneži.

Oficijelni Washington proti moritvami ni protestiral.

Kdo ve, kako bi pogledali v Washingtonu, če bi nankinška vlada zahtevala, da morajo soditi Kitajce v Združenih državah kitajska sodišča, dasi bi bila taka zahteva s stališča enakosti povsem upravičena?

Iz Slovenije.

Zanimivosti o bratomoru v Iški Loki.

Med Ižanci še vedno vlada napeto zanimanje na rezultat sodne preiskave proti zakoncema Francetu in Mariji Kraljič, ki sta obdolžena, da sta umorila bogatega Amerikanca Martina Kraljiča. Po eskortiranju obeh zakoncev v ljubljanske zapore je ostalo na domu 6 nedorastlih otrok, starih od 9 do 16 let. Naravno, da je bilo otrokom, ki so delavni in marljivi, zelo hudo in mučno, ker sta jih roditelja spravila v tako sramoto. Sedaj so se tiho udali v usodo ter so se vsi poprijeli dela, da ohranijo kmetijo v redu. Županstvo je postavilo nekega starega invalida za začasnega oskrbnika in nadzornika kmetije. Kraljičevo posestvo je bilo precej zadolženo. Amerikanec Martin je bratu posodil denar, da bi se izkopal iz dolga in da bi spravil kmetijo na blagostanje. France Kraljič je moral zadnji čas plačati večji dolg pri neki posojilnici.

Ižanci so zelo radovedni, kako se godi Kraljičema v preiskovalnem zaporu. France Kraljič je popolnoma udan v svojo usodo. V samotni celici je miren, ni povsem normalen, marveč kaže znake duševne omejenosti, podrejenosti in hereditarne obremenitve. Ni izključeno, da psihijatri v toku preiskave preiščejo njegovo duševno stanje.

Žena Marija Kraljič, ki je zdrava in krepke telesne konsitucije, še vedno odločno in trdovratno vztraja pri svojem prvotnem zagovoru, ki ga je podala napram orožnikom na Igu. Vedno zatrjuje: "Jaz ga nisem, pa nisem. Če ga je moj mož, pa gvišno ne vem".

Oba sta bila od preiskovalnega sodnika dr. Stojkoviča, ponovno posebej zaslišana in potem konfrontirana. Mož trdi svoje, žena svoje.

Nov hotel v Ljubljani.

Te dni bo deloma otvorjen in potnikom na razpolago nov hotel Miklič ob Masarykovi cesti nasproti glavnega kolodvora. Novi hotel ima 4 nadstropja z 52 sobami za 64 oseb ter 4 sobami za služinčad. Zadnji dve nadstropji sta že popolnoma adaptirani za prenočevanje tujcev. Tujci bodo imeli s 3. in zlasti še s 4. nadstropja krasen razgled, zlasti oni, stanujoči proti severu. Tam se bo nudil lep razgled na živahno vrvenje pred kolodvorom, na bližnjo okolico, Ljubljansko polje, Šmarno goro, Rožnik in dalje proti Gorenjski in Kamniškim planinam. Na drugi strani bodo imeli tujci rep razgled na ljubljanski grad in Krim. Sobe razmeroma ne bodo drage. Vsaka soba bo moderno opremljena. S posebnimi Junkerjevimi aparati bodo lahko tujci vsak hip dobivali primerno toplo vodo. Hotel bo popolnoma adaptiran v nekaj tednih.

Nagla smrt.

Nenadoma je preminul Mihael Gričnik, sin pokojnega cerkovnika iz Konjic. Šel je po brvi čez Dravinjo, brv se je prelomila, fant je padel v vodo, ki sicer ni bila visoka, ali vendar se je tako prestrašil, da je v par minutah potem na bregu Dravinje umrl zadet od kapi.

Stroga kazen obrekovalcu.

Meseca januarja se je pojavil v Sloveniji krojaški pomočnik Karol Kirn, ki je skušal dobiti delo, a zaman. Ko je pritisnila huda zima, se ga je usmilil Janez Pate, mlinar v Ivanjivesi ter ga vzel pod streho. Komaj pa si je Kirn malo opomogel ni hotel več delati, češ, "naj dela bik, ki ima vrat za komat", ne pa on. Tudi se je izražal, da bo spravil Pateta v zapor, da se bo malo "sparil".

Zadnje dni meseca maja se je Kirn nenadoma pojavil pri županu v Mirni peči in pozneje že pri orožniški komandi v Novem mestu ter napravil ovadbo proti svojemu dobrotniku Patetu kot nevarnemu komunistu. Dal je na zapisnik da je Pate vodja komunistične organizacije, ki šteje 260 članov, da ima skrito orožje in municijo itd. Skriva celo strojno puško, katero mu je pomagal ovaditelj snažiti. Pate je baje nabiral članarino in je nekoč po pošti poslal na nek naslov v Zagreb 1500 Din. Kirn je z vso odločnostjo trdil, da nameravajo Pate in tovariši v slučaju komunističnega prevrtta prevzeti oblast v občini ter ubiti osemnajst oseb, ki jih imajo popisane v posebnem seznamu, med njimi župana in orožnike. V podkrepitev svoje ovadbe je prinesel Kirn neko razstreljeno karabinko, ki jo je baje vzel Patetu.

Orožništvo je zgovornemu ovaditelju nasedlo in je 28. maja ob asistenci večjega števila orožnikov, župana itd. izvršilo temeljito preiskavo pri mlinarju Patetu. Našli so pač nekaj starega, deloma nerabnega orožja, v ostalem pa se je Kirnova ovadba izkazala kot zlobna izmišljotina.

Z ozirom na to in na slab glas Karla Kirna, ki je že bil v kaznilnici in ki so ga pri Patetu opazovali, da si je izdeloval vetrihe ter se posebno zanimal za večje sejme, je državno pravdništvo vložilo proti Kirnu obtožbo zaradi hudodelstva obrekovanja.

Pri razpravi svoje zlobne ovadbe ni mogel zanikati, ni pa bilo mogoče od njega izvedeti pravega razloga, zakaj je svojega dobrotnika tako lažnjivo obdolžil komunizma.

Sodišče je Kirnu prisodilo zelo strogo, a njegovi zlobi primerno kazen: pet let težke in poostrene ječe.

Krvavi dogodki.

26. avgusta popoldne se je dogodila v Toplicah pri spravljanju otave težka nesreča. Posestniška sinova 15-letni Anton Cvelba in 18-letni Avgust Povše sta stala na travniku vsak na drugi strani nekega jarka in je drugi zaklical prvemu, naj mu vrže vile. Cvelba je to takoj storil, Povše pa se je tedaj nehote okrenil in so se mu četverozobne vile zasadile v hrbet ter ga težko ranile. Ranjenca so odpravili v bolnico.

V Stični so imeli proso in je šel 39-letni Janez Vozel po delu ob 2. zjutraj domov v Stehanjo vas. Na poti sta ga napadla Franc Grčman in 18-letni Lopold Zorč ter mu z "rajkelni" prizadela okrog 20 udarcev. Napadeni ima zlomljeno levo roko in težje poškodbe na glavi.

Žrtev napada je bil tudi 37-letni posestnik Janez Kašič iz Dobrave, ko se je v nedeljo vračal od gasilske veselice v Trebnjem. Ko je šel čez Račje, ga je napadla večja skupina fantov ter udrihala po njem z vago od voza. Tudi Kašič ima težje ranjeno glavo.

Strela ugonobila čredo.

Iz Črne v Mežiški dolini poročajo: Ob priliki zadnjega neurja je strela udarila na planini posestnika Antona Florina v čredo goveje živine ki se je zatekela pod neko smreko sredi planine, dočim se je pastir pravočasno umaknil v bližino pastirske kolibe in se mu ni zgodilo nič hudega. Strela je ubila 5 glav živine med njimi tudi enega 600 kg težkega bika.

Od črede sta ostala samo en bik in ena krava, ki sta zbežala v bližnji gozd. Posestnik Anton Florin ima zaradi te nepričakovane nesreče veliko škodo, ki je tem občutnejša, ker živina ni bila zavarovana.

Zagoneten zločin.

Iz Poljanske doline pišejo, da so našli ponoči na Trati pri Gorenji vasi v jarku kraj ceste zabodenega z nožem hrbet posestnika Dolinarja s Trate. Dolinar se je 25. avgusta zvečer mudil v neki gostilni v Gorenji vasi in je okrog 11. odšel v spremstvu svaka Miklavčiča, kleparja in posestnika na Trati proti domu. Uro pozneje so ga našli zabodenega. Nezavestnega so prenesli domov. Poklicani zdravnik dr. Gregorič je nudil Dolinarju prvo pomoč in odredil, naj ostane v domači oskrbi ker bi spričo velike izgube krvi ne prenesel prevoza v bolnico. O zločinu obveščeno orožništvo je takoj uvedlo preiskavo. Kdo je zločinec še ni znano. Posestnik Dolinar je brat kateheta dr. Dolinarja, ravnatelja ljubljanske radijske postaje.

Smrtna kosa.

Umrl je v Mengšu Milan Jenčič, posestnik in veletrgovec. Pokojnik je bil zaslužen in ugleden mož.

RAĐA BI IZVEDELA za svoja dva brata JOHN in JOSIP KOTNIK. Pred štirimi leti sta bila v St. Louis, Montana. Doma smo iz fare Trebeljno, Dolenjsko, Slovenija. Če sama čitata moj oglas, ali kateri drugi, ki bi jih poznal, bi bila iz srca hvaležna, da se oglasita in naznanita svoje bivališče. Moj naslov je: **Ana Jerele, 210 No. Water St., Sheboygan, Wisc.**
(2x 11&12)

V začaranem gradu na Španskem.

Palacio National

Pred vhodom na razstavni prostor v Barceloni, stoje 4 ogromni hoteli. V hotelu št. 3 se dobe najcenejše sobe in hrana za 25 pezet na dan. Ko dospeš v izložbeni prostor, opaziš orjaško fontano, ki jo sedaj kokončavajo. Takoj pri prvih korakih te preseneti široka cesta, ob kateri se razprostira na vsaki strani dolga vrsta steklenih paviljonov. Ponoči so razsvetljeni v vseh mogočih barvah, kar učinkuje zelo efektno. Cesta vodi do terase, na kateri stojita paviljona: na desni Viktorije Evgenije, na levi Alfonza XIII. Na nadaljnih terasah, ki se vzpenjajo vedno višje, opaziš predvsem ogromne vodomete in slapove. V vrtovih, v katerih najdeš najrazličnejše rože na svetu, se počutiš ponoči, ko so bajno razsvetljeni, kakor v kakem začarenem gradu.

Na zadnji terasi, ki se razširja v planoto, stoji Palacio National. V njej je prikazana vsa stara Španska. Veliko pozornost vzbuja zbirka orožja. V prvem nadstropju je galerija slik vseh španskih umetnikov. Za tri najslavnejše španske slikarje, med njimi Zuloago, so rezervirane tri dvorane. Kdor vso to vidi, se lahko prepriča, da ima razstava dalekosežen in plemenit karakter.

Jugoslovenski paviljon

Od Palacio National na desno stoji naš paviljon, ki je za tujce velika atrakcija, kakor so mi povedali v pisarni svetovne razstave. Generalni direktor razsštave markiz de Foronda večkrat pride v paviljon z odličnimi posetniki in jih opozarja nanj kakor tudi na razstavljene predmete. Le te imamo razstavljene še v paviljonu za poljedelstvo, kjer so obilno zastopana naša žita, kakor koruza in pšenica, nadalje kmetijska industrija iz Slovenije, zdravilne rastline itd.

Za vse naše razstavne predmete vlada ogromno zanimanje.

V paviljonu Viktorije Evgenije so razstavljeni naša moderna umetniška obrt, turizem in etnografija. Pozornost vzbujajo keramični izdelki Srednje tehnične šole v Ljubljani in čiparski izdelki našega Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt, istotako v Ljubljani. V turizmu so zastopane vse pokrajine v naši državi s krasnimi fotografijami. Lep je tudi etnografski materijal enografskega muzeja v Ljubljani. Pričakovati je da bomo dosegli na razstavi velike trgovske uspehe, zlasti glede naše lesne industrije in poljedelstva.

Pueblo Espagno

Najlepša reprezentanca izložbe je Pueblo Espagno — — špansko selo. V nizu impozantnih stavb je razstavljeno vse, kar je značilno za španski narod: hiše, cerkve, samostani, gradovi, zidovi okoli sel. V notranjosti je razstavljena domača industrija: tekstilna, lončarska, steklarska, keramična. Tu s o seljaki v španskih narodnih nošah, ki v gotovih presledkih svirajo, plešejo in igrajo domače igre. Tu so tudi domače gostilne z domačimi jedili in pijačami in lepe španke kot natakarice. Iz poedinih pokrajin so razstavljeni najznačilnejši predmeti arhitektonskega značaja. Pueblo je obdan z zidom kakor trdnjava, čisto po vzorcu španskih sel.

Paviljon moderne umetnosti.

Za palačo National stoji paviljon moderne umetnosti, kjer imamo tudi Jugosloveni svoj posebni oddelek. Na desni strani v glavni dvorani ima razstavljene Meštrović naslednje monumentalne kipe: Kontemplacija, Plesalka ter mati in dete. V sredini dvorane so razstavili svoje grafike: Jakac, Stiplašek, Kirin, Križman, Mijič, Pomforišac, Šlik, Šenoa, Trepše, Udović, Crnčić Glumac in Ivanović. V oddelku za slikarstvo in kiparstvo so razstavili Jakopič, čegar slikam se obiskovalci ne morejo dovolj načuditi, Sternen, Kralj in še cela kopa hrvatskih in srbskih slikarjev in kiparjev. Naša umetnost je torej zelo dostojno zastopana. Zanimivo je, da se razni inozemski kritiki nad vse pohvalno izražajo o njej.

Barcelonska razstava je nedvomno najboljša in največja svetovna rabstava po vojni. Za Špance je tem večjega pomena, ker so ob priliki zgradili po vsej Kataloniji nešteto asfaltiranih cest in ulic. Sama razstava s prekrasnimi parki se razprostira na terenu, kjer so bili še nedavno hribi kamenja in prsti. Razstavo posečajo največ Nemci, Angleži in Američani. — Vstopnina znaša 2 peseti.

Dopis

Meadow-Land, Pa.

Na zadnji seji smo sklenili, da priredi dramski klub "Triglav" zadnji piknik, na 15. septembra od 2. uri popoldne, na starem prostoru Simon Premor. Ni mi treba dosti pisati o tem, ker je bil že en piknik, ki ga imamo še vsi v spominu in tudi blagajna se je za 5 križev povečala. Želim, da bi bilo tako tudi 15. septembra, če bo nam nebo milo v senci gabrovi.

Na razpolago bo kegljišče za moški spol, pa tudi ženske bodo imele vesele urice, ker se bo raztezala harmonika, če bo katera hotela malo se zavrteti ali zapeti. Naši možje bodo gotovo že ob osmih na delu, da vse preskrbe za lačne in žejne.

Delavske razmere so slabe, mezde so pičle, draginja velika, vročina pa taka, da se bo nam ljuba solata posušila.

Še enkrat, ne pozabite na 15. septembra! Pridite vsi domači in iz bližnjih naselbin.

Odbor.

Chicago, Ill.

Poročano je že bilo, da sta dospela v Ameriko na koncertno turnejo slovenska operna pevca tenorist Svetozar Banovec in altistka Zora Ropasova. V Chicagu je zanju aranžiran koncert za nedeljo dne 8. oktobra. Vršil se bo v dvorani Pilsen Sokol, 18th St. in Ashland Ave.

Vse točke koncertnega programa bodo pred koncertom objavljene.

Koncert se bo vršil pod avspicijo pevskega zbora "Sava".

Poročevalec.

Glavna privlačna sila,

ki nam dovaja dnevno vloge na SPECIAL INTEREST ACCOUNT, je poleg točnega poslovanja

Popolna varnost

pri nas naloženega denarja.

Obresti po $4\frac{1}{2}\%$ mesečno obrestovanje.

Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Peter Zgaga

Nekateri profesorji in učenjaki so pa res učeni ljudje.

Izdajajo učene razprave in čitatelji se morajo čuditi njihovi učenosti.

Pred kratkim sem čital dolgo razpravo o letošnji suši.

Razpravo je napisal učen profesor.

In profesor pravi:

— Letošnje velike suše ni pripisovati samo veliki vročini, pač pa tudi splošnemu pomanjkanju dežja.

Dosti je moral študirati človek ki je pogruntal tako učenost.

*

Tri tisoč dolarjev za vožnjo z Zeppelinom iz Amerike v Evropo.

Pravijo, da je ta cena pretirana, pa ni.

Jaz bi se že ne peljal, magari, da bi mi kdo dvakrat več ponudil.

*

Neki pevec je pripovedoval:

— Lansko zimo sem se bil strahovito prehladil. Hripav sem bil in nisem mogel k pevskim vajam. Vsledtega sem se odpravil v stanovanje svojega pevskega sobrata, hoteč ga prositi, da bi me opravičil pri vaji. Potrkam na vrata, in in odpre mi njegova lepa mlada žena.

— Dober večer — rečem s komaj slišnim glasom — ali je vaš mož doma?

— Ne, ga ni — je odvrnila glasno in korajžno, me potegnila v stanovanje ter me burno objela.

*

Po načinu, kako človek je, boš presodil njegov značaj.

Koj boš lahko uganil, če je varčen, če je požrešen ali če ljubi snago.

Zgodil se je pa slučaj, da je nevesta po jedi polizala krožnik.

In njen ženin je ugibal in ugibal, pa ni mogel uganiti, če je to znamenje, da ljubi čistost, da je varčna ali da je požrešna.

*

Sladki ženici je rekel notar:

— Torej vam je mož umrl? Izrekam vam svoje iskreno sožalje.

— Hvala vam, gospod notar, — je odvrnila.

— Kdaj je pa umrl?

— Pred tremi dnevi.

— Ali je bil bogat?

— O ja, precej je bil bogat.

— Ali je bil do zadnjega pri zdravi pameti?

— Ja, to se bo pa tedaj videlo, ko bomo odprli testament.

*

Gospodična Hana je bila zelo bogata, gospod Botič pa je brez premoženja. Imela ga je sicer rada, a to je bilo tudi vse. Ker je za to vedel, se je ojunačil ter jo nekega večera nagovoril:

— Hana, vi ste zelo bogata, kaj ne?

— Da, gospod Botič, okoli stotisoč bom imela.

— Ali bi me hoteli za moža? Pa saj itak vem, da me ne marate vzeti.

— Ne, ne morem. Toda, čemu pa vprašate, ako sami veste?

— Hotel sem le vedeti, kakšne občutke ima človek, kadar izgubi stotisoč.

*

— Ne vem, poznam vas že približno 12 let, pa še vedno nisem rešil uganke, ki se vas tiče.

— Kako? Kaj pa vam ni jasno?

— Vedno se zaman vprašujem, kdo pravzaprav nosi vaše čiste srajce?

*

— Ura, ki ste mi jo prodali, ni nič vredna. Po treh mesecih že ne gre več. In ste rekli, da jamčite, da bo šla vse moje življenje.

— Veste, takrat ste se mi zdeli tako bolni.

*

Rojak je pripovedoval:

— Le pomislite, moja žena mi je ušla z mojim najboljšim prijateljem. Z avtomobilom sta se odpeljala in vzela pet galon mojega vina seboj. Zadnjih pet galon, ki sem jih imel.

— To je pa res hudo, to je pa res hudo, — so ga tolažili.

— Tako sem pa jezen, — da ne vem, kaj bi počel.

— Kdaj sta pobegnila?

— O, že pred petimi dnevi.

— Pa bi ju zasledoval, pa bi ju naznanil policiji.

— Sem že mislil, pa sem se premislil. Se res ne izplača.

— Poskusi, morda ju boš pa le dobil.

— Kaj mi pomaga, če ju dobim, ker sta vino gotovo še spila.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ANTON ČEHOV:

KLICAJ

Tajnik Jefim Fomič Perekladjin je šel spat potrt, celo užaljen.

— Glej, da izgineš, satan! je nahrulil ženo, ko ga je vprašala, zakaj je tako slabe volje.

Stvar je bila ta, da se je pravkar vrnil domov iz družbe, kjer so mu povedali mnogo neprijetnih, žaljivih reči. Sprva se je govorilo le o koristi izobrazbe vobče, potem pa je prešel razgovor neopažno na znanje uradnih tovarišev, pri čemer so prišla mnogo namigavanja, očitki in celo sramotilne opazke o nizkem stanju izobrazbe uradnih oseb. In kakor je že v ruskih družbah navada so prešli končno od splošne teme na osebno polje.

— Vzemimo na primer vas, Jefim Fomič, je rekel obrnjen proti njemu neki mladenič. Vi imate zelo lepo mesto, kakšno izobrazbo ste prinesli s seboj?

— Kakšno? Prav nobene. Na našem mestu ni treba nobene izobrazbe, je pohlevno odvrnil Perekladjin. Treba je znati pravilno pisati pa — konec....

— Kje pa ste se vendar naučili pravilno pisati?

— Z vajo.... Med štiridesetletno službeno dobo se že nauči. V začetku je zares šlo težko, napravil sem marsikatero napako, pozneje pa sem se vživel — in gre.

— In ločila?

— Tudi z ločili gre.... Jaz ne napravim nobene napake.

— Hm, je rekel mladenič. Vaja še ni izobrazba. Ni zadosti, da postavite pravilno ločila. To nikakor ni zadosti. Treba jih je znati vedoma uporabljati. Kadar napravite vejico, morate vedeti, zakaj napravite vejico. To je važno! Ta neveden, refleksiven pravopis ni toliko vreden. Strojno delo, nič drugega.

Perekladjin je molčal. Celo smehljal se je rahlo. (Mladenič je bil sin državnega svetnika in je imel usposobljenost za X. činovni razred.) Toda sedaj, ko je šel spat, ga je prevzela jeza.

— Štirideset let sem služil, je preudarjal sam pri sebi. Nihče me ni do sedaj imenoval osla in sedaj, prosim, kakšno kritiko dobi človek. Neveden! Refleksiven! Strojno delo! Ah, da bi te vzel vrag! Morda vem zato več nego ti, čeprav nisem šel na univerzo!

Ko je v mislih razlival svojo jezo na kritika in mu očital vse mogoče neotesanosti, se je počasi segrel pod odejo. Perekladjin se je polagoma umiril.

— Razumem, vem.... je mislil že v polsnu. Ne delam dvopičji, kjer mora biti vejica, torej razumem in vem. Da, mladenič. Najprej je treba živeti, služiti in potem kritizirati starega moža!

Pred očmi spečega Perekladinja se je prikazala iz temnih, smehljajočih se oblakov ognjena vejica kakor meteor, nato druga, tretja in kmalu je bila vsa neskončna površina, ki se je razprostirala pred očmi sanjača pokrita z gosto, leteče množico vejic.

— Vzemimo na primer vejico... je preudarjal Perekladjin in čutil sladko odrevenevanje udov v prihajajočem spancu. Jaz vem vse prav dobro.... Vem za mesto vsake posamezne in.... tudi vedoma, ne samo kar tako.... vprašaj me in videl boš. Vejico rabimo na raznih mestih, kjer je treba in tudi ne. Kolikor manj umljiv mora biti dokument, toliko več vejic mora biti v njem. Rabimo jo pred "kateri" in pred "da". Ako je treba v dokumentu navesti uradnike, se mora pred imenom vsakega posameznega postaviti vejica. Jaz vem!

Zračni vrtinec je odgnal vejice. Na njih mesto so priletele pike.

— Piko postavimo na konec pisanja ....Kadar globoko zadihamo in pogledamo tistega, ki mu čitamo pisanje, tudi tja spada pika. Po vsakem daljšem delu mora biti pika, da ne izgubi tajnik nad čitanjem sape. Sicer ne spada pika nikamor.

Zopet so priletele vejice in se zmešale s pikami.... Zračni vrtinec.... Perekladjin je videl celo goro vejic in dvopičij.

— Tudi to vem, je razmišljal. Kjer bi bila vejica premalo, pika pa preveč, tja spada podpičje. Pred "ampak" in "torej" vedno podpičje. In dvopičje? Dvopičje postavimo vedno za besedami: kljub temu je bilo sklenjeno.

Podpičje in dvopičje sta izginila. Prišla je vrsta na vprašaj. Skočili so iz oblakov in plesali kankan.

— Glej, le poglej vprašal. In če bi jih bilo tisoč, naj bi ne vedel za njih mesto? Rabimo ga vedno, kadar vprašamo kak drugi urad, ako iščemo dokument. "Kako so bili uporabljeni prihod preteklega leta?" Ali: "Prosimo mestno glavarstvo za odlok, je li smatra za potrebno, da Ivanovna?.... in tako dalje.

Vprašali so pritrjevalno kimali z glavami in se izpremenili v klicaje.

— Hm! Ta znak je zelo pogost v pismih. "Velespoštovani gospod!" ali "Vaša Ekscelenca, naš milostivi oče in dobrotnik!" Kdaj pa v dokumentu?

Armada klicajev se je še bolj vzravnala in strumno čakala.

— V dokumentu ga rabimo.... ako.... hm.... zares, kdaj ga rabimo prav za prav v dokumentu? Le počakaj.... da bi vrag, moj spomin.... Torej kdaj?....

Perekladjin je odprl oči in se je obrnil. Komaj je zopet zaprl oči, že je bilo temno ozadje polno vzravnanih kličajev.

— Za vraga.... Kdaj ga vendar rabimo? je premišljal in skušal izbiti iz glave nepovabljenega gosta. Saj vendar nisem pozabil! Ali sem pozabil ali.... pa ga nisem nikdar rabil.

Skušal se je domisliti vseh dokumentov, kar jih je bil napisal v teku svoje štiridesetletne službe. Toda navzlic vsem naporom se ni spomnil iz svoje preteklosti niti enega klicaja.

— Kakšen slučaj! V teku svoje štiridesetletne službe nisem napravil niti enega klicaja. Hm.... kdaj pa se rabi prav za prav?

Izza goste ognjene vrste klicajev se je režal mladeničev obraz. Tudi ločila so se smejala in se strnila v en sam velik klicaj.

Perekladjin je stresel glavo in odprl oči.

— Vrag vedi, kaj je to, je mislil. Zjutraj moram rano k maši, sedaj mi pa ta stvar roji po glavi. Hm! Toda kdaj rabimo klicaj? No, tako je s tvojo vajo! V teku štiridesetih let niti enega klicaja! Tako — in sedaj?

— Fuj! Tako ne bom spal celo noč. Maruša Obrnil se je k ženi, ki se je često ponašala s svojim kurzom v zavodu. Srček, ali veš kdaj se rabi v pisavi klicaj?

— Seveda vem. Nisem bila zaman sedem let v zavodu. Vso slovnico znam na pamet. Klicaj rabimo, kadar koga nagovorimo, kadar kličemo ali kadar hočemo izraziti svoje navdušenje, ogorčenje, radost, jezo ali sicer kak občutek.

— Tako....je mislil Perekladjin.... navdušenje, ogorčenje, radost, jezo ali sicer kak občutek....

Tajnik se je zamislil. V teku štiridesetih let je popisal strašno mnogo papirja in sedaj se ne spomni niti ene vrste, ki bi bila izražala navdušenje ,ogorčenje ali sicer kaj sličnega.

— Ali sicer kak občutek.... je premišljal. Ali kaj je treba uradnemu pisanju občutka? To more napisati tudi človek brez vsakega občutka....

Zopet se mu je režal mladeničev obraz izza ognjenega znaka. Perekladjin je sedel na rob postelje. Bolela ga je glava in čelo mu je oblival mrzel znoj. V kotu se je prijazno svetlikala lučica pred sveto podobo. Mala soba je bila topla, snažna in čista, toda ubogega uradnika je kljub temu zeblo. Počutil se je slabo kakor človek, ki je pravkar zbolel na pegastem legarju. Ognjeni klicaj ni skakal več pred njegovimi očmi — zasramovalno mu je migal doli z omare.

— Stroj, stroj! je šepetal obraz iz sanj in puhal v uradniku suh mraz. Brezčutna kepa!

Perekladjin je zlezel pod odejo. Tudi pod odejo je videl prikazen. Pritisnil je svoj obraz na ženino ramo. Vso noč se je mučil ubogi. Klicaj pa ga ni zapustil niti čez dan. Povsod ga je videl: na čevljih, na krožniku, na redu sv. Stanislava.

— In sicer kak občutek, je mislil. Res je, da pri nas v uradu ni bilo nikoli nobenega občutka. Sedaj grem k šefu, da podpišem gratulacijsko polo. Ali je morda tudi za to potreben občutek? Kar tako.... Gratulacijski stroj!

Ko je stopil na ulico in požvižgal izvoščku, se mu je zdelo, da je mesto izvoščka prišel klicaj.

V šefovi predsobi mesto sluge zopet klicaj. Pero, ki ga je pomočil v črnilo, je bilo tudi klicaj. Prerekladjin je vzel pero, ga pomočil in hreščeče podpisal polo:

"Jefim Perekladjin, tajnik kolegija!!!"

Za svojim imenom je potegnil tri klicaje. Bil je navdušen, ogorčen, jezen in vesel.

— Tu imaš! Tu imaš! je mislil in krepko pritisnil pero.

Ognjeni klicaj je bil zadovoljen. Izginil je.

Ojača oslabele vitalne organe.

Milijonom ljudem je znano, kako čudovito zdravilo je Nuga-Tone, ker ono jim je izboljšalo zdravje in vrnilo moč. Na primer: Mr. H. Ruffnar, Dillon, Kans. pravi: "Par tednov sem vžival Nuga-Tone, in to me je napravilo popolnoma drugačnega človeka."

Nuga-Tone je zato tako čudovit, ker vsebuje sestavine, ki napravijo novo moč in zdravje. On ojača živce in oslabele organe, obogati kri in odpravi vnetje ledvic in mehurja, glavobol in pline želodca, pomaga prebavi ter povrne zdrav, okrepčujoč spanec, obenem pa tudi poveča težo slabotnim ljudem. Ako vi trpite na kateri teh nadlog, tedaj gotovo poskusite Nuga-Tone. Dobi se v prodajalnah z zdravili, če ne, naj ga vam naroče od zalagatelja z zdravili. (Adv.)

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

PIKNIKE,

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

PROBLEMI PRISELJENCA.

Priseljeniška viza velja štiri mesece.

Vprašanje: — Moja žena, ki stanuje v starem kraju, dobila je priseljeniško vizo, ali ne more takoj oditi na pot, ker mora prej prodati hišo. Za koliko časa bo veljala njena viza?

Odgovor: — Zakon daje inozemcu, ki je dobil priseljeniško vizo, štiri mesece, da uredi svoje posle in se poda na pot v Združene države.

Sprememba poklica onih, ki so bili pripuščeni kot poljedelci.

Vprašanje: — Prišel sem v Združene države leta 1927 v prednostni kvoti kot poljedelec. Leto dni sem delal na farmi, potem pa sem odšel v Chicago, kje delam v tovarni. Ali me morejo deportirati, ker sem spremenil svoj poklic? Ali morem dobiti prvi papir?

Odgovor: — Priseljniški zakon ne predpisuje, da, kdor prihaja sem kot poljedelec v prednostni kvoti, mora ostati poljedelec. Vas torej ne morejo deportirati radi tega vzroga in morete dobiti prvi napir.

Priče za naturalizacijo.

Vprašanje: — Pred nekoliko časa sem v Clevelandu zaprosil za drugi papir. Rečeno mi je bilo, da ne morem postati ameriški državljan, češ ker ne morem najti dveh pravoveljavnih prič, ki bi pričala o mojem bivanju v Clevelandu in Akronu, kjer sem prej stanoval. Imel sem dva druga prijatelja, ki sta me poznavala z Akronu, ali rekli so mi, da to ne velja, ker da moram imeti le dve priči za Akron in Cleveland skupaj. Pa sedaj sem srečal prijatelja, ki mi je rekel, da je imel po dve priči za vsako mesto in da je dobil drugi papir. Prosim Vas, recite mi, kaj je na tem.

Odgovor: — Kar so Vam rekli, je točno in ravno tako točno je, kar Vam je rekel prijatelj. Stvar je namreč ta: Šele 1. julija t. l. je stopil v veljavo novi zakon, ki vsebuje novo določbo o pričah za naturalizacijo. Sedaj more vsakdo, ki je stanoval v dveh raznih krajih, imeti par prič za vsak kraj. Pa ne dela nikake razlike, da-li se ta dva kraja nahajata v isti državi, ali pa celo v isti County. Priče morejo svedočiti osebno ali pa pismeno (potom affidavits). Le oni dve priči, ki imata za bivanje v oni County, kjer prosilec sedaj stanuje, mora priti osebno.

Priseljenci in posetniki.

Vprašanje: — Moj brat je vpisan v kvotno listo za Jugoslavijo. Rekli so mu, da mora čakati mnogo let, predno pride na vrsto. Ker želi priti sem čim prej mogoče, da vidi svojo mater, ki je bolna, ali bi mogel priti kot posetnik, t. j. začasno na obisk?

Odgovor: — Oseba, ki je vpisana na kvotni listi kot bodoči kvotni priseljenec, navadno ne dobi vize za prihod na obisk. Ove prošnji bi bili v protislovju. Prošnja za kvotno vizo predstavlja namen prosilca, da bode pripuščen za stalno v Združene države dočim prošnjo za obiskovalno vizo predstavlja namen priti le začasno. Mnogi konzuli v takem slučaju odrekajo prošnjo za začasno vizo, ker imajo sumnjo, da dotičnik nima poštenega namena ostati v Združenih državaht le začasno. V izrednih slučajih jim dajejo vizo za začasni prihod, ali toda jih izbrišejo iz liste kvotnih priseljencev. Verjetno je, da bo konzul dal Vašemu bratu vizo za začasni prihod, ako dokaže, da je mati zares bolna. Tedaj pa ga izbriše iz liste kvotnih priseljencev. To pomenja, da, ko se brat povrne, bo moral zopet zaprositi za priseljeniško kvoto in izgubiti svoj sedanji red na vrsti onih, ki čakajo.

Vize za otroke ameriških državljanov.

Vprašanje: — Nedavno sem postal ameriški državljan in želim dobiti sem svojo družino in dva neonjena sina, 17 in 23 let stara. Oba sta se rodila na Nemškem. Kaj naj storim?

Odgovor: — Morate vložiti predpisano prošnjo za ženo in mlajšega sina. Vaš starejši sin pa ne more zahtevati izvenkvotne vize, niti nima nikake prednosti v kvoti. On bo moral zaprositi za redno priseljeniško vizo v nemški kvoti in čakati, dokler pride na vrsto.

Federalni in državni "suhi" zakoni.

Vprašanje: — Živim v državi, ki nima svojega prohibicijskega zakona. Kaj je razlika v tem, ko vendarle imamo federalni prohibicijski zakon?

Odgovor: — Petorica držav, nima državnega zakona o prohibiciji, namreč New York, Nevada, Maryland, Wisconsin in Montana. Ta okolnost pa ne menja nič v stvari, v kolikor se tiče federalnega prohibicijskega zakona. To enostavno pomenja, da dotične države niso ustanovile svoje državne mašinerije za prohibicijo in da vsled tega v teh državah izvrševanje prohibicijskega zakona je prepuščeno le federalni oblasti in da se vsa sodna postopanja v prohibicijskih stvareh vršijo tam le pred federalnimi sodišči.

Dvoletni poljedelski tečaji na visokih šolah.

Vprašanje: — Izvedel sem, da tečaji na poljedelskih kolegijih trajajo štiri leta. Razun tega imajo kratke letne tečaje, ki trajajo nekoliko tednov. Ali ni kakih tečajev izmed teh dveh, ki bi bili na eni strani krajši, na drugi strani bolj temeljitejši.

Odgovor: — Večji del kolegijev (vseučilišč) nudi temeljite in krajše tečaje, ki ne vedejo do diplome, ali dajejo gotove kredite onim, ki bi hoteli nadaljevati šolo v svrho diplome. Tako je New York State Agricultural College na Cornell University v Ithaca, N. Y., uvedel dvoleten tečaj za one, ki se zanimajo za zelenjavo.

Točnejše podatke morete dobiti, ako pišete na Secretary of the College of Agricuture, Cornell University, Ithaca, N. Y.

Prebivalstvo Kanade.

Vprašanje: — Koliko prebivalcev ima Kanada, naš severni sosed?

Odgovor: — Vse prebivalstvo Kanade 1. junija 1929 po cenitvah kanadske vlade je znašalo 9,796,800 duš, t. j. 138,000 več kot je bilo po cenitvi prejšnjega leta.

Od zadnjega ljudskega štetja, ki se je izvedlo leta 1921, se je prebivalstvo Kanade povečalo za več kot milijon. Prihodnje ljudsko štetje se bo vršilo leta 1931.

Slovenci, Rojaki!

NAPRODAJ je v stari domovini v PUDOBU, Stari trg pri Ložu — lepo posestvo, (preje last Rosina) obstoječe iz obširne enonadstropne hiše, gospodarskih poslopij, žage z vodno turbino, mlina, obširnih gozdov, travnikov in njiv.

Natančnejše podatke je dobiti pri ravnateljstvu "Vzajemne posojilnice v Ljubljani" r. z. z o. z. na Miklošičevi cesti št. 7 poleg hotela Union.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

Pošljite nam $1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca "Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

Evropski dolgovi Združenim državam.

Vprašanje: — Ko je sedaj Francija odobrila plačilo svojega dolga Združenim državam, koliko dolgujejo bivši zavezniki sedaj vladi Zdr. držav?

Odgovor: — Ako kongres ratificira pogodbo glede francoskega dolga, bo ta štirinajsti odgovor glede mednarodnih dolgov napram Združenim državam. Po teh dogovorih so se zavezniki obvezali plačati Združenim državam skupaj $22,163,869,993.10 ali okroglo 22,163 milijonov dolarjev. Plačilo teh dolgov se razteza na 62 let. Vštevši obresti, znaša skupni dolg

Velike Britanije	$11,105,965,000
Francije	6,347,674,000
Italije	2,407,677,500
Belgije	727,830,500
Poljske	435,687,550
Čehosiovakije	312,811,433
Jugoslavije	95,177,635
Lituanije	14,531,940
Latvije	13,958,635
Finske	21,695,055
Madžarske	4,693,240

in tako dalje.

Edini dolg, ki ni še uravnan, je oni Rusije, ki bi znašal svoto $187,729,750.

RAZSTRELBA V LVOVU

VARŠAVA, Poljska, 9. septembra. Ukrajinske teroriste dolži policija cele serije neredov, ki so se završili ob otvorjenju letnega sejma v Lvovu.

Potem ko je odšla ljudska množica, je vrgel neznanec bombo v administrativno poslopje. Bomba je smrtno ranila blagajničarko ter poškodovala tudi več drugih uslužbencev. Druge manjše nerede, kot majhen požar na železniški postaji, pripisujejo delavnostim neke proti-vladne skupine.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam žalostno vest prijateljem in znancem, da je po dolgi 3-letni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal moj dragi soprog

LEOPOLD HUMAR.

Ranjki je bil rojen 29. aprila 1895 v vasi Šempas pri Gorici na Primorskem. Umrl je 21. avgusta ob 10. uri dopoldne 1929. Ranjki zapušča 1 brata in 2 sestri v starem kraju. Pogreb se je vršil 24. avgusta iz hiše žalosti ob 9. uri dopoldne z sv. mašo ob veliki udeležbi na Saint George pokopališče.

Ranjki je bil dober mož in priljubljen med Slovenci in Hrvati, kar je pričal pogreb.

Tempotom se moram najlepše zahvaliti Mrs. Rabsel, Mrs. Modrijan in mojemu bratu, ker so čuli in mu stregli zadnje noči in so bili meni v veliko pomoč in tolažbo.

Ne morem se dosti zahvaliti darovalcem krasnih vencev. Darovali so jih: Mrs. in Mr. Modrijan, Mr. in Mrs. Rabsel, Mr. in Mrs. Radovan, Mrs. in Mrs. Bagdanov, Mr. in Mrs. Krkoch, Mr. in Mrs. Supan, Mr. in Mrs. Žagar, Mr. in Mrs. Koss, Mr. in Mrs. Jurca, M. Košič, Mr. in Mrs. Koderca, Mrs. Dergaz.

Najlepša hvala tistim, ki so plačali za sv. maše za mojega soproga: Mrs. Odar, Mrs. Ambrož, Mrs. Zadnikar.

Še enkrat najlepša hvala vsem.

Ako je kdo pomotoma izpuščen, naj mi oprosti. Zahvaljujem vse vsem, ki so mi ob času žalosti pomagali in ranjkega spremili k večnem počitku in dali na razpolago avtomobile.

Tebi pa ljubljeni soprog, ki si toliko prestal v bolezni in potrpežljivo prenašal muke, kličem: V miru počivaj!

Žalujoča soproga:

Mary Humar.

Kenosha, Wis.

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE

REGALIJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD

Sigurno 25% ceneje kot drugod.

VICTOR NAVINŠEK,

331 GREEVE ST, CONEMAUGH, PA.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Skrivnost sestre Marlen.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Ne umreti, očka! Tako kot ti me ne ljubi noben drugi človek.

Te besede so kazale povsem naivni egoizem Katje. Ona je rabila očeta, ker jo je ljubil ter razvajal, ne pa, ker ga je ljubila tako, da bi ne mogla preživeti njegove izgube. John Vanderheyden pa je bil vendar srečen in zadovoljen, da je bil svoji hčerki neobhodno potreben in da jo je smel ljubiti ter razvajati. Kot je doprinesel vsako žrtev svoji precej muhasti in svojevoljni ženi, tako je doprinašal isto žrtev tudi Katji. John Vanderheyden je bil eden onih dobrodušnih mož, ki se puste tiranizirati od žensk, čeprav je drugače v življenju pokazal moža, ki je imel v vsakem položaju potrebno enerižjo.

Čeprav je bil od telesnih bolesti oviran, da bi odšel s Katjo v Evi skreno, da bo postal Harald Rorst njegov zet. Noben drugi bi mu ne ikreno, da bo postal Harald Horst njegov zet. Noben drugi bi mu ne bil ljubši kot ravno on.

*

Ko je dospel Harald Horst v svojo hišo, se je napotil v nasprotno stran verande, odkoder ga ni bilo mogoče videti iz hiše Vanderheydena. Tam je sedaj najrajše, kadar je bil doma, kajti le tukaj je imel občutek, da je popolnoma sam. Če je sedel na nasprotni strani, ga je opazovala Katja. To je dobro vedel ter se vsled tega ravnal po tem.

Vrgel se je v naslonjačo ter pričel kaditi. Mislil je na Katjo. Mično je izgledala, ko ji potisnil cigareto skozi ustnici ter ga proseče pogledala. Ali ne bo krasno potegniti to mlado žensko k sebi navzgor, jo izobraziti ter tudi poučiti ?

Nekaj časa pozneje se je vzravnal ter potisnil vstran od sebe vse misli na gospodično Katjo.

Kaj pa je imel tako naenkrat?

Leta dolgo je živel povsem mirno poleg nje, ne da bi kdaj mislil nanjo. To je prišlo pač raditega, ker je preje tako intenzivno mislil na domovino ter si obenem želel tihe, družinske sreče.

Torej na kratko, — jaz sem zrel za ženitev, — si je mislil. Zakaj naj bi Katja ne postala njegova žena? Velike izbire ni imel tukaj. Evropejk je bilo kaj malo v Kota Rača in te so bile večinoma že oddane. Katja je bila odločno najlepša med vsemi. Zakaj bi čakal, dokler ne pride domov ter si izbere Nemko? To ni bilo tako enostavno, kajti on mora dobiti žensko, ki ga bo spremljala na Sumatro in med Nemkami jih je preklicano malo, ki bi bile sposobne živeti v tropičnih krajih. Ne, najboljše je, če vzame Katjo za ženo. Ona ga je ljubila in to je bila glavna stvar. On pa jo je smatral za lepo, — seveda šele od danes, ko se je sprijaznil z mislijo, da bo postala njegova žena. Vsled tega je bil njegov sklep storjen in je imel navado, tudi izvršit svoje sklepe.

Ko se je pečal s temi mislimi, mu je padlo v glavo pismo, katero je dobil danes od prokurista Zeidlerja.

Potegnil ga je iz žepa ter ga odprl. To pismo se je glasilo:

Spoštovani gospod Horst!

Običajno trgovsko poročilo je bilo ravnokar sestavljeno ter je naslovljeno na tvrdko v Kota Rača. Sedaj pa vam hačem privatno poročat igledt vmaše varovanke, gospodične Marlen Lassberg. Sporočiti vam moram, da se gospodična zelo domače počuti v vaši hiši in da je zdrava in brhka.

Ker pa je stvar taka, vam moram sporočiti, da nisem povsem točno izvedel vaših povelj. Ona bi postala zelo nesrečen otrok, če bi morala sedeti v brezdelju kot ste določili Vi.

Stvar je namreč naslednja:

— Gospodična Marlen dela že peto leto v mojem kontorju, kar sem pa vam dosedaj zamolčal. Postala mi je prava desna roka, kajti tekom moje bolezni, je vodila celi tukajšnji obrat ter je sedaj najbolj zmožna opora tvrdke, v kolikor pride vpoštev filijalka v Hamburgu. Ker pa ni hotela na noben način vzeti plače, sem ji sedaj pripisal na njena ime dotični znesek.

Ko je Harald do tega mesta prečital pismo, je skočil razjarjen pokonci ter zrl mrko predse. Jezno je stisnil ustnici. Potreboval pa je precej časa, predno se je pomiril tako, da je mogel čitati naprej.

— Jaz vem, da ste hudi name in da ne morete razumeti, kako sem mogel ravnati proti vsem vašim navodilom. Treba pa vam je le mirno poslušati, da takoj razumete vse:

— Marlen Lassberg jet po vašem odhodu venela kot cvetka, kateri manjka prave zemlje. Nekega dne sem jo videl stati, vso solzno, poleg vrtnarja. Vprašal sem jo, kaj je vzrok njenih solza in ona mi je rekla z obupnim pogledom, naslednje, česar ne bom nikdar pozabil:

— Gospod Zeidler, ali nimate nobenega dela zame? Tukaj v hiši mi ne mara dati nikdo nobenega dela ter naj živim leno in brezplodno tjavendan ter kradem dneve ljubemu Bogu! Moj oče mi je nekoč rekel, da ne bo človek, ki lahko dela, nikdar nesrečen in da je delo najboljša medicina za vsako bolezen....

Tako je govoril otrok, gospod Horst in jaz sem si rekel:

— Če ne bo! pomagal tukaj, bo izgubljen dragocen človeški materijal!

Naročil sem ji, naj pride naslednji dan v moj kontor ter jo vprašal povem resno, če misli, da ji bom izkazal kako uslugo z resnim delom.

Ona pa me je zgrabila za roko ter rekla:

— Pomagajte mi, da bom lahko koristila, kajti s tem mi izkažete največjo uslugo na celem svetu!

Pridržal sem si pravico, da jo odpustim, če bi ne bili vi zadovoljni st tem, ker hočete vedno, da bi Marlen veljala za vašo sestro in tedaj mi je rekla:

— Če bi imel Harald sestro, ki bi tako hrepenela po rednem delu kot jaz, bi gotovo ne imel ničesar proti temu. Počakajte, dokler ne pride enkrat v Hamburg ter zamolčite toliko časa moje hrepenenje po delu!

Jaz se nisem mogel ustavljati tej prošnji, gospod Horst!

Tudi vi bi se ne mogli, če bi videli njene proseče oči. Vsled tega sem ji obljubil, da bom molčal — ter ji dal dela.

Od one ure naprej je bila kot izpremenjena. Bila je zopet vesela in zdrava ter je vidno okrevala. — In dejanski si ni prav nič prizanašala. Junaško se je držala vsa ta leta ter si nabavila odlično znanje. Vsako jutro je točno ob osmih v kontorju ter sedi meni nasproti na istem mestu, katero ste zavzemali vi. Presenetljivo je, koliko enerižje tiči v tem človeku in kaj vse se je že naučila. S tvrdko Horst & Venderheyden je iskreno vzrasla ter ve tudi, kako ravnati z ljudmi.

Vam, spoštovani gospod Horst, sem se izpovedal, ker je sedaj že čas, da izveste vsako stvar, ker domnevamo, da boste sedaj kmalu zopet prišli domov. Vi se ne smete jeziti na otroka in tudi ne na starega Zeidlerja. Ja vem, da sem prav ravnal ter preskrbel dela tej žejni duši. Ona je imela le eno hrepenenje, bi bi bil njen obstoj upravičen!

Mi vsi upamo, da boste kmalu prišli v Hamburg in če boste nato videli veselo samozaupnost gospodične Marlen, se boste gotovo zopet sprijaznili z nami vsemi.

Sedaj pa mi pišite zelo kmalu, da se ne srdite in da ste pomirjeni glede stališča Marlen. Ona bi vas zelo ne hotela razžaliti na noben način tudi se ne srdite na starega Zeidlerja, — ker je mislil, da dela prav!

Bodite pozdravljeni h koncu, prav posebno od vašega starega

Henrik Zeidlerja.

Harad je izpustil pismo ter pričel zreti z velikimi očmi predse. Še vedno je imel nagubano četlo, a v njegovih očeh se ni več zrcalila jeza, pač pa veliko presenečenje.

Ta majhna Marlen, sestra Marlen, to suho, jokavo bitje je enostavno strmoglavilo vse njegove načrte. Ona ni sedela doma, v njegovi očetovski hiši, kot je domneval, — pač pa delala vztrajno in neumorno za tvrdko Horst & Vanderheyden. Bila je preveč ponosna, da bi vzela kaj zastonj ter si je hotela sama zaslužiti pravico do obstoja. Kako pa naj on odplača svoj dolg, katerega je napravil pri njenem očetu?

Hotel se je že razjeziti raditega, a nato si je moral zopet reči, da je on sam človek, kateremu je delo prvi pogoj življenja.

(Dalje prihodnjič.)

Jugoslovansko izseljevanje tekom l. 1928.

Ljubljana, 20. avgusta.

Izseljeniški komisar dr. Fedor Aranicki iz Zagreba je izdal letno poročilo za l. 1928. v zelo zanimivo izseljeniško statistiko.

Po statistiki Izseljeniškega komisarjata v Zagrebu se je izselilo iz kraljevine SHS. leta 1928 preko oceana 21,789 ljudi.

To pomeni, da je naše prekooceansko izseljevanje v preteklem letu nekoliko (za 187 ljudi) padlo v primeri z l. 1927., ko se je izselilo največ ljudi v desetih letih po svetovni vojni. Upati smemo, daje nastopila tendenca padanja in da bo naša emigracija l. 1929 še dalje padala, ker je v prvem četrtletju padla za 27 odstotkov, to je 1535 ljudi se manj izselilo nego v istem času l. 1928. Videti je, da se bo zopet vrnila na število 18,000 iz let pred 1929.

V teku 10 let po vojni se je izselilo skupno 136,000 ljudi, a vrnilo 71,000.

Izselilo se jih je torej 65,000 v teku 10 let, kar ni prevelika številka, če se upošteva, da se je pred vojno izselilo v ene mletu prav toliko naših ljudi s teritorija bivše Avstro-Ogrske.

Tudi lani je bila vzrok visokem številu izseljencev kriza domače industrije.

Največje število, to je 7484 izseljencev ali tretjina vseh naših izseljencev se je izselila zopet v Argentinijo v glavnem zaradi tega, ker se niso mogli v anglosaksonske dežele. Večinoma so bili to izseljenci iz Hrvatske, Dalmacije in Vojvodine.

Argentinija je zadnji dve leti postala najvažnejša dežela za našo emigracijo. Naših je tam sedaj okoli 100,000.

Lani se jih je izselilo v Kanado skupno 166,782 ljudi, a od teh iz Jugoslavije 5921. Število izseljencev v Kanado se je zvišalo za 1265 ljudi napram l. 1927 in pomeni največje število selitve našega naroda v Kanado sploh. Tamošnje naše naselje šteje okoli 35,000 oseb.

Ker je koncem decembra lani kanadska vlada začela favorizirati doseljevanje angleškega delavstva in je omejila doseljevanje iz srednje in vzhodne Evrope, bo število naših izseljencev letos doseglo komaj njegovo polovico.

V Kanado se jih je izselilo največ iz Hrvatske in Slavonije (nad polovico skupnega števila naših izseljencev), iz Vojvodine in Slovenje (1008).

V Zedinjene države se jih je izselilo 4796, nekaj več kot lani. Tudi sem se selijo največ iz Hrvatske in iz Slovenije (951). Skupaj je naših tam nad 600,000.

Število naših izseljencev v Uruguayu (1892) je tudi lani horendno poskočilo in je dvakrat večje od števila izseljencev l. 1927. Sploh se je lani naših ljudi več izselilo v Uruguay kot vsa leta po vojni skupaj. Naših je tam 8000.

Nasprotno je izseljevanje v Chile nekoliko padla (375). Skupaj je naših tam do 12,000. Zelo je padlo izseljevanje v Brazilijo.

Izselilo se je samo 500 ljudi, večinoma iz Hrvatske in Vojvodine. torej niti 15. del števila iz leta 1924 in 1925. Skupno je naših v Braziliji okoli 60,000.

Nekoliko manj je padlo izseljevanje v Avstralijo, kamor se selijo skoro izključno Dalmatinci in Primorci. Izselilo se jih je 436, to je polovico manj kakor prejšnja leta. Jugoslovenov je tam okoli 5000.

Istotako je padlo izseljevanje v Novo Zelandijo od 130 (leta 1927) na 88 zaradi trajne krize zaposlenosti v tej deželi. Naših je tam okoli 2000.

Nasprotno je število izseljencev v Južno Afriko poskočilo od 63 na 90. Skupaj je naših tam okoli 2000.

V Mehiko, Bolivijo, Peru in ostale dežele latinske Amerike se je izselilo povprečno po 50 ljudi.

Kakor je razvidno iz navedenega se je kljub izseljeniški kvoti moglo izseliti v Zedinjene države skoro 5000 naših ljudi. Zanimivo je, da se je doslej polovica (67,217) skupnega števila naših izseljencev (136 tisoč 16 oseb) po vojni izselila v anglosaksonske dežele, kar je odobravati, ker je standard življenja v teh deželah višji od onega v deželah latinske Amerike, tako da ima izseljenec v teh deželah ne samo boljšo specijalno zaščito, temveč tudi boljšo možnost štedenja.

Zanimivo je, da je tudi letos Srbija dala najmanjše število izseljencev ter da od l. 1923. stalno pada število ženskih izseljencev, tako da pride na 4 izseljence komaj 1 ženska.

Tudi lani se še niso mogli naši izseljenci prevažati pod našo zastavo, ker se še vedno ni organizirala domača gospodarska družba za prevoz naših izseljencev. Kakor prejšnja leta se je največ naših izseljencev vozilo na angleških parnikih (8201 ali 37.6 odstotkov) in to v prvi vrsti s parniki družbe Canadian Pacific. Takoj za temi so parniki nemške zastave, italijanske in končno francoske.

Zanimivo je, da se je največ izseljencev vkrcalo v francoskih lukah, čeprav so se vozili na angleških parnikih. V Hamburgu, kjer so se že od nekdaj vkrcavali naši ljudje, se je vkrcalo 3617 izseljencev, v Bremenu 2082, Genovi 1995, Havreu 1274, Antwerpnu 953, Amsterdamu 682 itd.

V evropske dežele se je izselilo 12,538 ljudi, torej polovico manj nego preko oceana. Izseljevali so se v Francijo (1728), v Grško (1470) v Rumunijo (1339), v Belgijo — (1380), v Holandsko (534), v Luksemburg (467), v evropsko Turčijo (1369), v Nemčijo (811) ,v Češkoslovaško (731) in v Bolgarsko (366).

Uvidevajoč ogromen pomen nakazovanja naših izseljencev svojcem v domovini, ne samo za eksistenco teh rodbin, temveč tudi za naše gospodarstvo sploh, je komisarijati od l. 1926 izdeloval statistiko izseljeniškega denarja v domovino.

Po tej statistiki je dospelo lani v domovino:

	$
preko bank iz Amerike	12,452.414.64
iz Evrope	1,000.000.—
iz ostalega sveta	1,500.000.—
preko poštne hranilnce	574.695.58
preko brodarskih družb	342.596.—
v pismih	1,750.000.—
povratniki so prinesli s seboj	1,000.000.—
povratnine je bilo vplačane	6.346.25
od prepaid-ticketsa	70.338.—
Aktiva skupaj	$18,696,592.47

Pasiva so znašala $2,728,056.50 tako da je znašal saldo 15,968,535 dolarjev in 97 centov. Če preračunamo to vsoto v dinarje po kurzu 56.50 Din, dobimo vsoto 902 milijona 222.225.80 Din, t. j. skoro eno milijardo dinarjev.

Morda bo tudi letos ministrstvo financ to vsoto nižje odmerilo. Komisarijat nima povoda, da podvomi v gornjo vsoto, a podkrepljuje ga v tem prepričanju število izseljeniškega denarja v sosednjo Grško, ki ima sigurno za polovico manjšo emigracijo, kakor je naša, a je prejela od nje leta 1923. — 25 milijonov dolarjev, l. 1924. pa 40 milijonov.

Velik STENSKI ZEMLJEVID CELEGA SVETA

sestoječ iz šestih zemljevidov, s potrebnimi pojasnili, seznami držav, mest, rek, gora itd.

Brez dobrega zemljevida ne morete zasledovati dogodkov, ki se vrše po svetu.

CENA $1.

GLAS NARODA
216 W. 18 STREET
NEW YORK

PREJ VOHUN, ZDAJ TAT

V poslopju dunajskega Bankvereina so te dni prijeli starejšega moža baš v trenutku, ko je bil na tem, da odnese uradniku pri blagajni njegovo ročno torbico z njeno bogato vsebino.

Tatvina se je primerila čudovito hitro in so jo jedva opazili. Pri oken cu blagajne se je pojavil starejši gospod distingvirane zunanjosti. Vprašal je po prostoru, ki ga najdeš povsod, samo ne na najvidnejšem mestu. Ko je dobil pojasnilo, je res izginil, a z njim je odšla tudi blagajnikova torbica. Uradnik je v zadnjem hipu opazil, da je okraden. Stekel je po stopnicah, dohitel tatu in ga izročil prvemu stražniku na ulici.

Na policijskem komisarijartu se je pokazalo, kdo je eleganten uzmovič. V njem je redarstvo spoznalo znanega tatu sukenj in vrhnje obleke Jožefa Jetzesa, ki je svojo predvojno vlogo špijonaže zamenjal za vlogo dolgoprste obrti. Jetzes je bil svoje čase v vohunski službi polkovnika Redla, ki ga je bil poslal v Rusijo vohunit za Avstrijo. Tam se je stvar obrnila. Mesto, da bi mož vohunil za Dunaj, je prodajal Redlove načrte Rusom. Ko so ga postavili pred sodišče, se je izgovarjal, da je nedolžen. Pozneje so Jetzesa večkrat zalotili pri tatvinah sukenj in zdaj bo končal v zaporu kot čisto navaden bančni tat.

Kretanje Parnikov
— Shipping News —

12. septembra:
Bremen, Cherbourg, Bremen

13. septembra:
Paris, Havre
Majestic, Cherbourg
Arabic, Cherbourg, Antwerpen

14. septembra:
Deutschland, Cherbourg, Hamburg
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotdam
Conte Grande, Napoli, Genova

18 septembra:
Berengaria, Cherbourg
George Washington, Cherbourg, Bremen
Ryndam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

19. septembra:
Stuttgart, Boulogne sur [illegible] Bremen

20. septembra:
France, Havre
Olympic, Cherbourg
Lapland, Cherbourg, Antwerpen
Augustus, Napoli, Genova

21 septembra:
Milwaukee, Cherbourg Hamburg
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
Minnekahda, Cherbourg

23. septembra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg

25. septembra:
Mauretania, Cherbourg
America, Cherbourg, Bremen

26. septembra:
Dresden, Cherbourg, Bremen

27. septembra:
Ile de France, Havre
Vulcania, Trst
Homeric, Cherbourg
Pennland, Cherbourg, Antwerpen
Berlin, Cherbourg, Bremen
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

28. septembra:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg,
Leviathan, Cherbourg

1. Jesenski izlet, — sep. 6., "Ile de France".
2. Jesenski izlet, — okt. 18. "Ile de France"
Božični skupni izlet, — 6. dec., "Ile de France".

TISOČAK NA DOPUSTU

Ko je v Helsingforsu jemala majorjeva žena X. slovo od svojega moža, ji je ta pred odhodom stisnil v roko bankovec za 1000 finskih mark. Hotel ji je privoščiti pribljšek za posebne izdatke, ki jih bo gotovo imela na letovišču v Hangoe.

Dama je stopila v vlak in sicer v oddelek, kjer je sedela žena znanega polkovnika. Že dolgo je majorjeva žena gojila tiho željo, da bi ji bila dana prilika tega znanja, zakaj polkovnikova žena ni bila samo nepopisno bogata, ampak je imela tudi pisano preteklost. Trikrat je bila ločena in četrtič poročena .

Dami sta kmalu prišli v razgovor. Čebljali sta o vsem mogočem in majorjeva žena je kar žarela od veselja, da ji je slučaj prinesel to znanje.

Na neki postaji je izstopila in šla v buffet, da bi se okrepčala. Prosila je sopotnico, naj pazi na njene kovčke, kar je ta z veseljem sprejela .Toda o groza! Ko je prišla nazaj in je uogledala v torbico, je s strahom ugotovila, da je izginil njen — tisočak.

Kočljiva situacija!

Ker je majorjeva žena vedela, da je njena sopotnica silno bogata dama, je mogla sklepati samo to ,da je podvržena kleptomaniji. Na prihodnji postaji je izstopila polkovnikova žena in je prosila svojo sosedo naj pripazi na njene kovčke. Za njene odsotnosti je majorjeva žena kar tako odprla torbico ljubeznive sopotnice. In res! Tam je ležal tisočak, poleg njega pa je bila odprta zalepka z še mnogimi bankovci po tisoč mark. Vzela je svoje, položila ostalo nazaj na mesto in sedla v kotiček kakor da se ni primerilo nič.

Razgovor je žuborel dalje in vožnja se je končala v najlepši slogi kakor se je bila začela.

Do prijateljskega občevanja v Hangoe pa ni prišlo. Polkovnikova žena, ki bi vendar morala biti majorjevi ženi hvaležna, da se je vse tako mirno izteklo, je pozdravljala svojo sopotnico hladno, skoraj prezirljivo ,če jo je srečala na promenadi.

"Najbrže se zaveda svoje napake,' je mislila majorjeva žena na letovišču. Ko pa je prišla domov, jo je sprejel mož z besedami: "Tebi se pa res izplača pokloniti tisoč mark! Pustila si bankovec doma na mizi in mi nisi tega niti omenila v nobenem pismu."

In njeno presenečenje je bilo takšno, da se ne da popisati.

Vsakovrstne
KNJIGE
POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO
se dobi pri
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3878
POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
MEXIQUE 14. sept.; 9. oktobra (11 A. M.)
FRANCE 20. sept.; 11. oktobra (7 P. M.) (6 P. M.)
ILE DE FRANCE 27. sep.; 18. okt. (4 P. M.) (7 P. M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsako je v posebni kabini s vsemi modernimi udobnosti — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno niske cene

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecev in isti se ne pošiljajo več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanje eden mesec pred nameravanim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka, je najbolje, da v prošnji označijo, naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo z prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni vizeji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Stariši ameriških državljanov, možje ameriških državljank, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili, žene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa se opravičeni žene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavno pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznano in zanesljivo

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK